

אוצרות קאמארנא

מאוצרים הנדור
של רבוה"ק
מקאמארנא

י"ל ע"י מכון 'אוצרות קאמארנא' שע"י מרכז מוסדות קאמארנא • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • בית שמש

פנינים על סדר הפרשה
מתוך אוצר ספרי רבותינו

אבני אוצר

כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם (ל, יב).
אמרנו ברמז דכ"י ירמוז על כ"נסת ישראל, ו'תשא' הוא מלשון 'כי תשה בריעך משאת מאומה' (דברים כד, י), 'את ראש בני ישראל' הוא הבורא עולם, אע"פ שקורין לו כל האומות א-להא דא-להיא אין חותם שמות כי אם א-להי ישראל, לפקדיהם היינו שיפקוד אות[נ]ו השי"ת לכל טוב, 'ונתנו' ירמוז שיתנו צדקה, ועוררו בזה גם מדות עליון שיתן השי"ת גם כן לנו מאוצר מתנת חנם. וזה פעולה אחת לגאולתנו ולהוציא את הנשמות, כאשר הגיע אלינו דבר ה' ע"י ישעיה עבדו (ישעיה א, כז) 'ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה', ירמוז על שני כוונות האלו, 'ציון במשפט תפדה' ירמוז על גאולת גוייתנו, ו'שביה' ירמוז על אותן נשמות שנשבו בין עמקי הקליפות, על ידי מצות 'צדקה' יצאו משם. ובאמת אין די בקריאה לבד, כי אם בקיום המצוה כתקנה, אשר תקנו לנו פרנסים הראשונים ליתן מעות חטים ושאר השגחות על עניים לשמח נפשם האומלל.

(זכרון דברים מאמר כא)

אך את שבתתי תשמרו (לא, יג).

דבר נחמד שמעתי ממורי דודי הצדיק מוהר"ר משה [מסאמבור] זצ"ל שהוא ריבוי ומיעוט, 'אך' (לשון מיעוט) 'את' (לשון ריבוי), קודם שבת מרבין נפש, ואחר כך עולה לקבל רוח, ואח"כ נשמה, אחר שבת יורדין ונתמעט כידוע ממרן האר"י, וכל זה צריכין לשמור מאד.

(היכל הברכה דף רעה ע"א)

וישבר אתם תחת ההר (לב, יט).

משה רבינו שבר על פי הגבורה כלים בחמתו הלוחת, כדי להשתתף עצמו עם ישראל שעבדו עבודה זרה, ובזה על ידי תשובתו הרמתה, יעלה גם ישראל לתשובה, כי כל מי שאינו מחויב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן הכל ידוע ליודעין. וזהו (אסתר ד, ז) ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צותה לו אסתר בשליחות הבגדים, וזה יגרום להכרית כל מריע, וישראל יתעלו לחיים אמיתים בגזירות חי וקיים, אמן כן יהי רצון.

(כתם אופיר, אסתר ד, יג)

וישבר אתם תחת ההר (לב, יט).

שמעתי מאמורי"ר מובהק הרב הקדוש מוה' יצחק אייזיק יהודה יחיאל זלה"ה הטעם שמשבר רבינו שיבר הלוחות הראשונות, לפי שראה שישראל עבדו את עבודה זרה של עגל, והיה רוצה להמתיק מהם גדול חרון אף, וכן היה רוצה להשתתף עמהם, מה עשה, ואמרו רז"ל (מס' שבת דף קה ע"א) השובר כלי בחמתו כאלו עובד עבודה זרה, לזה שיבר שני לוחות, שהיה כלים נאים, מגודל הקפדה וכעס, נמצא שעתה היה משה ג"כ עובד עבודה זרה, וכמו שלא היו יכול לחול על משה שום דין, ה"ה לא היה יכול לחול על ישראל הקדושים ג"כ, ודפחח.

(דמשק אליעזר ח"ג דף פח ע"ב)

אוצר החיים

אוצרות הזמנים במשנת רבוה"ק
מבוארים בשפה השווה לכל נפש

וסובלין כל היסורין והרדיפות של ראשי אומות כי על ידי שמטעים להם מעין עוה"ב ובוזה נתרחב דעתן וסובלין הכל, ואפילו בעת שנלקח מהם גם זה, ואז הנסיון גדול, אעפ"כ על ידי אמונה וידיעה שאלופו של עולם בתוך זה החלישות דעת וירידה וצער וחסרון פרנסה וכיוצא, מקבלין הכל באהבה, אם לא מי שראוי לעונש נוטלין ממנו בהטחון והאמונה, 'ואנכי הסתר אסתיר' גם הסתרה רחמנא לילצלן עד שלא ידע כלל ששם אתו עמו עומד מלכו של עולם אלהי עולם ואי יכול לבוא לידי יסורים ועבירות ר"ל.

וכן כל אהבת רעות ומחשבות רעות נסתלקין ממנו ונתהפכין לאור אלקי באמונה ובידיעה זאת, וכיון שתולה נפשו הקב"ה אזי קב"ה לא אסתתר ולא אשתני אלא בכל ענינים דבר קטן וגדול דבקין בו בהקב"ה ומוסיף להן מחזין והכנעה ואין ושמחה, שמחו צדיקים בה'.

"כי הכל נברא על ידי כ"ב אתון. ובכל עניני הגשמי יש בו כ"ב אתון שצריכין להעלותן על ידי ישראל עם הקודש, רק שהאותיות מלוכשין בעניני חומר הגשמי בכמה כסוין ובכמה לבושיין"

רביה"ק מעמיד בספרו היכל הברכה בפרשתנו את יסודות החסידות כפי שליטת מתוך ספרי 'תולדות יעקב יוסף', וז"ל: עיין 'תולדות' דשמעתי ממורי שאם ידע אדם שהקב"ה הוא בכל הסתרות וקטנות ומחשבות לא זכות שם הוא הקב"ה, ובכל תנועה אלופו של עולם גניז ממש, מיד יתפרדו ממנו כל פועלי און.

כי דע אחי ובני חביבי, אל תבקש לך גדולות לתפוס דוקא מדריגות גבוהות באהבה ויראה אמיתית לדבקה בו ממש באור החיים, כי יהיה לך מקטרגים הרבה.

ואל תשגיח בני אחי אהבת נפשי בספרים שאינם מדברים אלא מענין מוחין גדולות, כי ענינים כאלו הרבו בישראל לתפוס דרכים שונים, ששמעתי ממורי ענין 'אחור וקדם', כשהוא בסוד 'אחור', אח"כ כשחוזר ועולה למדריגה הנקרא 'קדם' מעלה גם אותן המדריגות הנקרא 'אחור'. זהו 'אחור וקדם צרנתי'.

ואם ידע אדם שהקב"ה מסתתר שם אין זה הסתרה, וז"ש 'ואנכי הסתר אסתיר' שיסתיר עד שלא ידעו ויפלו מן אמונה וישכחו שהקב"ה שם עומד ממש בהסתרה הזאת להשגיח על לבו ומעשיו, אפילו בבחינות אויב ארדוף ובכל הרדיפות שרודפין אותו ערב רב ומחלישין דעתו יש חמש אלפין אמר אויב ששם אלופו של עולם מסתתר בסוד שם ס"אל, ובוזה יתחזק עצמו כי ראשי ערב רב רודפין ומחלישין דעת של צדיק אמת ולפעמים יכול חלילה ליפול ממדריגתו כמו שאירע פעם אחת למרן הקדוש הריב"ש עד שבא תלמיד אחד ואמר לו רבי ומורי וכו' כידוע.

אבל אחר שידע אדם כלל זה שהוא כלל גדול שאין שום מסך מבדיל בינו לבין אלהיו יהיה לו התחזקות שלא יחלישו לו דעתו ערב רב ובפרט בשעת תורה ותפלה הגם שיעלו לפניו כמה מחשבות זרות שהם לבושיין וכסוין שהקב"ה מסתתר שם, מ"מ אחר שידע האדם שהקב"ה מסתתר שם, אין זה הסתרה.

והנה כמו שיש כ"ב אותיות בתורה ותפלה, כך יש בכל ההוה שבעולם כ"ב אתון, כי הכל נברא על ידי כ"ב אתון. ובכל עניני הגשמי יש בו כ"ב אתון שצריכין להעלותן על ידי ישראל עם הקודש, רק שהאותיות מלוכשין בעניני חומר הגשמי בכמה כסוין ובכמה לבושיין, ובתוך האותיות שורה רוחניות הקב"ה, הרי שכבודו ממש מלא כל העולם וכל אשר בה לית אתר פנוי מניה ממש, ואנשי הדעת יודעין מזה הסתרה ואין זה הסתרה אצלם כי ממש מרגישין חיות אלהות ושמחה ואור שממשיכין עליהם ואז נעשין בריה חדשה

מוצא שפתיך תשמור

[ד]

שער הצדיקים [כת]

הס"מ מדחיק את האדם מן הצדיקים (ג)

הבעל דבר נותן בלב אנשי מתא שיטנאו את הצדיק שמעתי ממורינו הקדוש מוהר"ר יעקב יצחק מלובלין שביאר על אמרם (כתובות קה): 'האי צורבא מרבנן דרחמן ליה בני מתא, לאו משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא'. והקשה, ותיירץ דתלמיד חכם אמיתי וצדיק כשאומר דברי תורה ותפלה באור נפלא ודביקות הגדול לאין ערך, אותן הדברים היוצאין מעומקא דלבא ונקראין 'מילי דשמיא', הם מוכיחין לכל אדם, ונתעוררין כמה רשעים להשיב בתשובה על ידי דברים שלו היוצאין כלהבות אש לתורה ועבודה, והוא בדרך 'אורייתא קא מודעא ליה חובא כאמא לברה מלה רכיך' (זוה"ק ויקרא כג:), שהצדיקים אלו ממשכינן גודל התעוררות בלב ישראל על ידי קדושת תורתן, ועל דרך אהבה וחובה שאוהב ישראל, ולכן בעת שלומד או מתפלל בדביקות ואור אלקי נפלא השופע עליו מקשר עצמו באהבת ישראל מאוד עם כל אחד, וכל מי שנקשר עם הצדיק באהבה, או על כל פנים שאינו מקטרג עליו יכול הצדיק על ידי התקשרות שלו שיש לו עם אהבת ישראל בעסקו במילי דשמיא להעלות כל הנפשות ולהחזירן בתשובה שלימה על ידי מילי דשמיא שלו.

מה עושה הבעל דבר, נותן בלב אנשי מתא שיטנאו את הצדיק, ולהוי ידוע לך אחי, כמו שיש נסיונות גדולות על אדם עד שידבק עצמו לבורא כל או לפרוש חלילה, כן יש נסיונות על בני אדם רבות וגדולות על ידי פיתוי ס"מ ושלוחיו אם לדבק עצמו אל תלמיד חכם צדיק או לפרוש, והם נסיונות גדולות, כי הס"מ מראה לו קושיות רבות על צדיק, אשר על זה אמרו (סנהדרין קי ע"א) המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה.

וכל עיקר כוונת הבעל דבר שביא בלבו שגאה על הצדיק תלמיד חכם אמת כדי שלא יבא לו התעוררות בלבו על ידי מילי דשמיא של הצדיק, כי הצדיק אשר מילי דשמיא שלו יוצאין כלהבות אש בקדושה וטהרה מאיר לכל הדברים בו ונקשרים בנפשו באהבה ורחימו ואי אפשר להם לחטוא כלל, ואם יתגבר עליהם הס"מ באיזה חטא בודאי הצדיק על ידי מילי דשמיא שלו יחזירם בתשובה שלימה, ויעורר לבם שישבו אל ה' אלקיהם בכל נפשם, ולכן עיקר פיתוי הס"מ שסיר לבו מצדיק אמת על ידי קושיות ופתוים שלו, והוא באמת נסיון גדול לידבק עצמו אל צדיק אמיתי.

ומזה הענין תבין שתלמיד חכם אמת שמוכיח במילי דשמיא בני מתא עמא דארעא שונאין אותו, כי הבעל דבר מפתה ומתגבר עליהם שיטנאו את הצדיק אמת שלא יהיה להם תיקון וחלק בעולם הבא, אבל תלמיד חכם שתורתו משפה ולחוץ כדואג אז כל בני מתא רחמין ליה ודבקים בו, לא יועיל אף לא יצלח.

(אוצר החיים ויקרא דף קעא ע"ב)

הצדיק שונאין לו כל בני דורו

עיקר תוכחה שמעתי מאת הרב אור שבעת הימים [רבינו יעקב יצחק מלובלין, דדקדק 'האי מאן דרחמין ליה בני מתא, לאו משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא' (מס' כתובות דף קה ע"ב)], ודקדק רבינו הנ"ל, וכי במה מוכיחין במילי דארעא, למה נקט 'במילי דשמיא', שהוא דבר פשוט דתוכחה במילי דשמיא הוא, ואמר רבינו הנ"ל, שצדיק האמיתי הלומד, ועושה (עי' אבות פ"ד מ"ה) הלימוד בדביקות גדול באור השכינה, אותן מילי דשמיא שהוא אומר לפני האל יתברך הם בעצמן נעשים מוכיחין להוכיח ולעורר את לב הרשע בתשובה, ואותו הצדיק שונאין לו כל בני דורו, שאם אינם חוזרין על ידי מילי דשמיא שלו בתשובה, הוא לוקח מהם הטוב כל חלקם שיש להם בגן עדן, ויש הלומד ואינו עושה מדבר ואינו מקיים כגולם, אותו רחמין ליה בני מתא, עד כאן דבריו, ושפתים ישק.

(עשירית האיפה דף קטו ע"ב)

דרך כבוד כלפי מעלה

זהירות מיוחדת נהגו רבוה"ק בכבוד שם שמים, שיהיו ומרים אותו בתפילה באופן נעלה ומכובד, ולא באופן שיהיה אפילו מקצת מן המקצת של פחיתות כבוד כלפי מעלה.

וכפי שכתב הרב ברוך שליכטר ז"ל, מילידי העיר קאמארנא (ספר 'בית קומרנא' עמוד 102 בהערות): "שמעתי פעמים אחדות מפיו הקדוש [של הרה"ק מהרי"מ מקאמארנא ז"ע]: 'כשהייתי ילד לקחני סבי [רביה"ק ההיכל הברכה] זצ"ל על ברכיו, ביקשני לקרוא לפניו ברכות השחר, ולימדני כיצד להדגיש את המילים, הזהירני שבהגיעי ליה' אלקיכם אמת', אדגיש את הסגול שעל האל"ף ולא שעל המ"ם, כדי שלא יישמע כאילו אמרתי 'מת' ח"ו".

ועוד הוא רושם שם: "זוכרני כשאני הייתי לבר מצוה, ואבא זצ"ל לקחני אליו [אל הרה"ק מהרי"מ מקאמארנא ז"ע] שיניח לי התפילין בפעם הראשונה, אמר לי רבנו: 'ברוך! את ביאורן של המילים וציורו להניח על היד לזכרון זרוע הנטויה, ושהיא נגד הלב לשעבד בזה תאוות ומחשבות ליבנו לעבודתו יתברך שמו' אינני צריך לבאר לך.... (לכל יתר בר המצוות היה מבאר את הדברים ביידיש, כדי שידע מה הכוונה בהנחת תפילין), אבל שים לב למה שאני אומר לך: כשתגיע בפרשת והיה כי יביאך למילים: 'ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרוג ה' כל בכור בארץ מצרים', תפסיק קצת בין מילת 'ויהרוג' לבין שם ה', אותו הדבר גם ביעל כן אני זוכה לה' כל פטר רחם, כי כך לימדני סבי [רביה"ק ההיכל הברכה] זצ"ל, שיש להרחיק משמו יתברך כל זביחה והריגה וכיוצא בו" עכ"ל, והכוונה כדי שלא ישמע כאילו אומר כלפי מעלה 'ויהרוג ה' או 'זוכה לה'.

ועל דרך זה מצינו גם בחומש היכל הברכה הרבה מקומות שרבינו מזהיר להפסיק לפני שם שמים כדי לשלול אפילו קצה קצהו של הבנה מוטעית בכוונת הקורא בתורה.

וכפי שכתב בהיכל הברכה על פרשת בראשית, "ויקרא אלקים לאור יום" (בראשית א, ה), בין אלקים לאור יש פסיק להפסיק מפני הכבוד, דלא לישתמע חלילה שקרא לאור אלקים, ולכן צריך הקורא להפסיק בכאן מעט", וכן כתב "ויפל אלקים תרדמה" (שם ב, כא), יש פסיק, דלא ישמע חלילה אלקים שהוא ישן חלילה", ועוד כתב "ויבן אלקים את הצלע" (שם פס' כב), יש פסיק, דלא לישתמע חלילה שבנה את אלקים חלילה".

ובהיכל הברכה על פרשת קרח כתב, "כל הקרב הקרב אל משכן הוי"ה ימות" (במדבר יז, כח), צריך לזוהר מאד בטפחא של מלת ה', ויארץ בה ויטעים אותה בהפסק מעט, שלא יהיה מחרף חלילה בקריאתו ביחד חלילה חלילה".

ובהיכל הברכה על פרשת ואתחנן "לימן היום אשר

ברא אלקים אדם' (דברים ד, לב), יש פסיק, וצריך לזוהר מאד להפסיק מעט" עכ"ל.

'אוי וי'

ומענין לענין, הקפידו רבוה"ק מקאמארנא שלא לומר בעת נעימת תפילתם את הביטויים השגורים על פי החזנים 'אוי וי', וכפי שכתב רביה"ק ההיכל הברכה (פני זקן על מסכת שקלים פ"ה ה"ד) "אוי 'אהה' וי', כולם מורים הסתלקות הרחמים, ולכן יש לגעור בחזנים בראש השנה ויום הכיפורים שצווחין בלי דעת 'אוי' 'הוי' ליי, ומעוררין דינים קשים רחמנא ליצלן, ולכן כעס הצדיק על רבי עקיבא שאמר 'אוי', שמבעט ביסורין, שהרי היסורין כולם רחמים וטוב[ו] ת, וצריך לקבלם בשמחה ובלב טובי" עכ"ל [בדרך רמז יש לציין את דברי המדרש רבה (בראשית פרשה לג פסקה ג) "א"ר שמואל בר נחמני אוי להם לרשעים, שהם הופכים מדת רחמים למדת הדין"].

בענין זה החמירו מאוד רבוה"ק ז"ע, וכפי שכותב הרב ברוך ישר ז"ל (ספר 'בית קומרנא' עמוד 107) "זוכרני, ביום כיפורים אחד, כשרבינו היה עובר לפני התיבה, ומקריא לפני הכהנים ברכות כהנים, לאחר שקרא מילת 'יברכך', כשקרא מלת 'ה', ענה אחריו אחד הכהנים: 'אוי, ה', התחיל רבינו צועק: 'ה' אינו אוי, והתחיל מחדש ממלת 'יברכך' עכ"ל.

לפי כל הנ"ל יובן שכהן זה טעה פעמיים... הן בהזכרת 'אוי' בסדר התפילה, כאשר עורר גבורות ודינים בשעת ברכת כהנים שהוא זמן השפעת חסדים, ובפרט כאשר הזכיר אותו בסמיכות לשם ה' הגדול והנורא.

'ולקלס'

כן מצינו גם בשחרית של שבת בנוסח 'ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל', שבמקום תיבת 'ולקלס' היו אומרים 'ולגדל'.

ולכאורה טעם הדבר מפני שמצאנו בראשונים שלשון 'יקלוס' הוא בין לשון שבה, ובין לשון גנאי [כמו 'לעג וקלס'], עד כדי שהראשונים כתבו שמטעם זה יש לימנע שלא לאמרו בקדיש, וכמו שכתב הבית יוסף (סי' נו) 'בשם רבינו האי גאון שהגון לומר 'ויתקלס', לפי שהקדיש נאמר על העתיד, שיצא ה' ונלחם וכי' ויתקלס הוא לשון זיון 'יזכובע נחשת' (שמואל א' יז, לח) תרגומו 'קולסא דנחשא', ובשם רבינו יהודא גאון שאין אומרים 'ויתקלס' לפי שאנו מוצאים אותו בלשון גנאי, וכן מנהג פשוט אצלנו שאין אומרים אותו" עכ"ל.

ולכאורה מטעם זה נמנעו רבוה"ק מלומר תיבת 'ולקלס' כדי לשבח לשמו של הקב"ה בלשון מבורר.

אות א

העיקר הוא האש

א. זה יתנו וגו'. ודרשו רבותינו ז"ל (תנחומא ט') כמין מטבע של אש הראה לו למשה ואמר כזה יתנו, הובא ברש"י, שמעתי משל איש אחד למד אצל צורף אומנתו, ואחר שלמדו האומנות רשם לו ברשימה סדר האומנות ולא רשם לו שישים גחלת של אש בתחילת המלאכה, כי הוא העיקר ואין צריך להזכירו, והוא טעה בזה וסבר וכו', והנמשל מובן, כי העיקר כשיש ניצוץ אש להתלהב:

(בן פורת יוסף דף ק"ט ע"ב)

לפי הבעש"ט עיקר המצוה היא החיות והאש שהוא בחינת רעותא דליבא דסליק לגבוה, וכמאמרם ז"ל רחמנא ליבא בעי, כי בלי אש אין חיות ולא פרחא לעילא.

ומסופר על רבי בונם מפרשיסחא זי"ע שלמד רוקחות ונסע לעיר ברלין, ושמע שרב הקהילה דרש בפרשת כי תשא על 'מטבע של אש' שצריך לעשות המצוות עם אש וחיות. והיה נשמע מוזר בעיניו שרב בברלין ידבר כדברים האלו. אח"כ ראה שהם זהירים מאוד בהכנסת אורחים, שהיו מיעדים בית מיוחד עבור אורחים, כי בשאר העיירות באירופה היה ה'הקדש' מקום מוזנח מאוד, ושם היו מכבדים את האורחים להשכינם במקום מכובד ונקי, ותלה רבי בונם את חידושו של הרב במידת הכנסת אורחים שהיו עושים בכל לבבם.

עוד עיין בספר בן פורת יוסף (פרשת נח פן ב' דף כ"א ע"ב) וזה לשונו: משל ששמעתי אחד שלמד מלאכת נפחין ולא ראה איך משימין תחילה ניצוץ אש להבעיר, והלך לבית המלך ונטרד משם וחזר לרבו הראשון ללמדו העיקר וכו'.

וראה בספר צפנת פענח (פרשת וראא דף כ"א ע"ב) וזה לשונו: כמו ששמעתי משל, אחד שלמד מלאכת נפחין ולא ידע איך יבעיר האש מן ניצוץ אש, ורצה לעשות זה בלא ניצוץ אש, עד שחזר לרבו וגילה טעותו וכו'.

בספר זכרון טוב דף ה' ע"ג איתא וזה לשונו, כשבא הרב המגיד ממעזריטש לפני הבעש"ט, אמר, באה לפני תיבה מלאה נרות וצריך רק להדליק אותם, עד כאן לשונו, ויש מספרים כיצא בזה על האחים הר"ר שמואל שמעלקא מניקלשבורג והר"ר פינחס בעל הפלאה שעליהם אמר כך הרב המגיד כשבאו לפניו.

אות ב

המקיף הוא מצד הקדושה והפנימי הוא פחות זך

ב. קח לך סמים נטף ושחלת וגו'. שמעתי ממורי כי אלו י"א סממני הקטורת הם יו"ד ניצוצות הקדושה של אור פנימי המחיה את הקליפות, ויש ניצוץ אחד שהוא אור מקיף, כיון שהוא מקיף מבהוץ אינו נחלק ליו"ד ונקרא אחד, ולבונה זכה הוא אור מקיף, כי הפנימי בהכרח הוא מוגבל ונתון תוך הקליפה ואינו זך, אמנם המקיף הוא הזך:

(אוצר החיים פרשת ויקרא דף ל"ג ע"ב ד"ה וענין)

האור המקיף הוא אור דקדושה שמייחד הכל לאחדים בכח האין סוף, ובכך מייחד עשר ספירות הנקודות לאחד, על דרך אלופו של עולם המקיף הכל בשוה. אבל האור הפנימי אינו זך כל כך, מאחר ואינו מקיף הכל כאחד.

כתב בהגהות מקור מים חיים (הערה ב): מאמר זה הוא באריכות בספר הכוונות דף ט"ו ע"א, ומשם הגהתי מה דאיתא בפנים שאינו נחלק ליו"ד, כי באוצר החיים נדפס כאן אינו נחלק לירד עיין שם, אבל כיון שדרכו של הרב אוצר החיים בכל ספריו שכל מה שמעתיק בשם הבעש"ט כותב תמיד שמעתי ממורי [בלשון הרב בעל התולדות ז"ל] לכן נראה ודאי שמצא מאמר זה בשם הבעל שם טוב זי"ע.

ועיין עוד באוצר החיים (פרשת משפטים דף קנ"ח סוף ע"ב) וזה לשונו: דע כי סמני הקטורת אחד עשר, יו"ד ספירות דקליפה, ועוד כח אחד של קדושה המחיה אותם והם י"א, ועל ידי אלו י"א סמני הקטורת, שהם היו"ד ספירות דקדושה עם כח הנקודה עליונה של הקליפה שהם גם כן קדושה, אז נדחין הקליפות, ואנו מסלקין אותה הנקודה שהיה מחיה אותם וכו', עד כאן לשונו.

ובהיכל הברכה (פרשת בשלח דף צ"א ע"ג) וזה לשונו: עיין בפרי עץ חיים שער הקטורת ענין תביאמו, כשאנו מתקנין אותו הנקודה המחיה, את עשר דקליפה אזי כולם מתים, ואל"ף הוא אלופו של עולם המחיה את כולם, ויש חד פריסו כנודע ממרן הריב"ש טוב (לעיל פרשת יתרו אות י' ושם בהגה) וזהו סוד הקטורת לבטל המגפה שמעלה החיות מן הרע וממית לגמרי את הקליפות וכו'.

אות ג

שלא יעשה יהודים כדי לעשות לו שם

איש אשר יעשה כמזה וגו'. שמעתי ממורי זלה"ה פירוש הפסוק 'איש אשר יעשה כמזה להריח בה', שיהיה ריחו נודף שיצא לו שם כאנשי חסידים, שנקרא 'קטורת', שמקשרין ומיחדין קודשא בריך הוא ושכינתיה, ואם עושים להריח בה 'ונכרת מעמיו', ודברי פי חכם חן:

(צפנת פענח דף נ"ו ע"ב)

בהיכל הברכה (דף רע"ג ע"א), כתב וזה לשונו: ובזה אמר מרן האלוקי ריב"ש טוב אשר יעשה כמזה, כמזה ולא באמת מן הלב, אלא להריח בה שיצא לו שם בין הגדולים אזי וכו', ובזה גורם חלילה שנפגם אף שורשו שיש לכל אחד בשבטי י"ה, ראו בן, התבוננות שלי האיך אני משיג כל כך בתורה, שמעון, שיצא לו שם, שיהיה שמעו הולך בכל המדינות, לוי, מלוה לעצמו אנשים שיהיה רב ורבי ורבן, יהודה, להודות לו שאין כמוהו, יששכר, להרבות שכרו אומר ואינו עושה, מבטיח ולא יתקיים, כי כל כוונתו להרבות לו שכר, שיתמוך לו להרבות גבולו, עיין בתולדות היטב, עד כאן לשונו, (ומה שרמז לתולדות הוא זה שהעתקתי לעיל ריש פרשת שמות עיין שם באות א' וב' וג' ושם בהגה).

אות ד

משמחים הגוף בשבת כדי שהנשמה תוכל לשמוח

ד. ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת וגו'. שמעתי ממורי זלה"ה ענין ושמרו בני ישראל את השבת על פי משל בן מלך שהיה בין פחותי הערך והגיע אליו מכתב מאביו שהולך להוציא מהמקום הנידח, ורצה לרקוד אך התבייש, על כן האכיל והשקה את כל בני הכפר, והם שמחו ורקדו במאכל ומשתה והוא רקד עמהם על שחרורו ממצר, וכן בשבת קודש רוצה הנשמה לרקוד על שהיא משתחררת מעט ממצר הגוף, ועל כן יש להאכיל הגוף שישמח במעדני הגשמיות ואז יכולה הנשמה להתענג על ה' ולשמוח בלי הפרעת הגוף וכו':

(צפנת פענח סוף פרשת משפטים דף פ"ד ע"ב, תולדות יעקב יוסף פרשת משפטים דף ע' ע"א)

ואמרו צדיקי בית קארלין על מאמרם ז"ל (שבת י'): אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל - לך והודיעם. ודייקו מהו 'לך להודיעם' ואמר שהפשט הוא שמתנה כה גדולה היא השבת, 'לך והודיעם' שלא ימירו את השבת קודש בטשולנט וקוגעל.

תולדות רביה"ק ההיכל הברכה מקאמארנא זי"ע [ח]

בלתי לה' לברו

למרות שרכינו השיג מדרגות נעלות של רוח הקודש ובעל השמועה עומד כנגדו, אולם הוא עמד על עומק הדבר, שהכוונה לנסות אותו מן השמים אם חפצו במדרגות בלבד, ועל כן ביקש שיטלו ממנו אותן מדרגות והמשיך בעבודת ה' ביגיעה עצומה – בלתי לה' לברו, ואז זכה לדביקות עליונה

שלא אדחה מאור פניו מתיקות ידיות עריבות אורו יתברך וכו'.
(נתיב מצותיך נתיב אמונה שביל ה' אות ב')

בנכסתי בעבודת יוצר בראשית באור נפלא בלתי שום מדרגות

בן שש עשרה שנה נשאתי אשה וכו', ואחר כך היו לי כמה מדרגות גדולות של רוח הקודש גבוהות על ידי התמדה בתורה ועבודה, ובאמת לא הבנתי [אז] שאין זה שלי, כי עדיין מעיקר העבודה הייתי רחוק.

ואחר כך התבוננתי בזה ופרשתי את עצמי מכל וכל דברי עולם הזה, וזה היה בשנת תקפ"ג, בתחלת החורף, והיה לי חדר מיוחד, קר מאוד, שלא נתחמם אפילו פעם אחת בכל ימות החורף. והיה דרכי לישון שתי שעות במעט לעת ההשאר בתורה וגמרא ופוסקים, וזהו, כתבי מרן, כתבי הרמ"ק.

ונפלתי מכל הנ"ל, והייתי בקטנות גדול יותר משלושה חדשים, ועמדו עלי הרבה קליפות קשות ורעות לפתות אותי, שאניח מתורת, ויותר מכולם היתה לי העצבות שהפילו עלי, ואני לבי חזק צפור ולא נהניתי בימים אלו משום דבר אלא מעט מים ולחם בכל יום, ולא היה לי שום תענוג מתורה ותפלה, והקור קשה מאוד והקליפות גברו מאוד והייתי ממש בין שני דרכים בבחירה חפשית. ועברו עלי מרורות מפיתויים אלה, יותר מר מאלף מיתות ממש. ואחר שהתגברתי על הפיתויים הנ"ל, פתאום באמצע היום בלימוד גמרא יבמות לשם אל עולם, לקשט השכינה בכל כוחי, נפל עלי אור גדול ונתמלא כל הבית אורה באור נפלא בהשראת השכינה, וזה לי הפעם הראשון, שטעמתי מעט מאורו יתברך באמת בלי טעות וערבוב בתענוג נפלא ואור ערב מאוד ומאוד לא יכילהו הרעיון, ומשם ואילך נכנסתי בעבודת יוצר בראשית באור נפלא בלתי שום מדרגות, וגם לא עבר עלי התגברות מהפיתויים כמאז. (מגילת סתרים)

הקדוש רבינו הריב"ש זצ"ל עזרו, היה נאבד משני עולמות. ומראה זה פירש עצמו לגמרי מכל עניני עולם הזה, וישב ולמד בהתמדה, יושב ומצפה אימתי יכנוס בי חמידו דאורייתא, לחזות בנועם חזיו פני מלך אלקים חיים, ולא עבר עליו חצות לילה בשינה, ולמד חמשה דפין גמרא עם רא"ש, כאשר ציוה רבינו אלימלך [מליזענסק], ואמר ששני דפין גמרא עם רא"ש מועיל יותר מן התענית, וגם זוהר, שערי אורה, פרדס [רימונים], כתבי מרן, שו"ע.

ומחמת שישב בקרירות ובבדידות, ולא היה לו פת לאכול ולא מלבוש לכסות, ולא טעם בכל יום אלא מעט לחם ומים במשורה, ולפעמים לא טעם אלא מעט מים שלא יהיה תענית, כי התענית מזיק מאוד בימי הקטנות והסיוגוף, כי יותר טוב לסגף עצמו בפרישות וטהרה ובלמוד מכל תעניתים שבעולם, כי התענית הוא קרבן וצריכין לב שמח ורחב לזה. ומחמת זה הפרישות והצער, עמדו כמה חומות לפני, מרה חשורה והתכנסות השכל, ממש טעם מיתה, והוא שיבר את כולם.

ואב הרחמן ריחם עלי, פתאום באמצע לימוד גמרא יבמות נפל עלי אור עליון, ונתמלא כל הבית אורה, וממש טעם טעם אור עולם הבא. והתנהג בזה זמן הרבה עולה ויורד כנודע יותר משנה, עד שהתחיל לנסוע לצדיקי הדור, שיזכה להבחין המדות, ושלא יטעה עצמו ברום לבב, וכיצא דקה מן הדקה, שיכול בקל לידחות לקליפות נגה, ויהיה כל אלה בנגה ובטעות.

ואמר, שעמדו עליו כמה חומות מבהילים, צרות ויסורים, טילטול ועוני דוחק, והטעם שטעם מאורו יתברך לא הניחו ליפול חלילה, ועמדו עליו נחשים ועקרבים אריות מבהילים, אנשים רעים מסיטרא דנחש הקדמוני, בחרופין וגידופין ובכזינות, הסתרות מבהילים, ואורו יתברך לא אז ממני, ואחר החושך בא האור.

ואמר, אלף פעמים טעמתי טעם מיתה, וכולי האי ואולי,

יש שמוסרין לו מדרגות וגם זה איננו תכלית אמיתי כשהנשמה יקרה - הכולל כל אנשי דורו - בא לעולם הזה, ומתחיל לשבר התאות והחומר, ויושב ולמד תורה, ומתנהג בחסידות, ומשבר איזה חומה ומסך, אזי משרתי המלך מפורין לו מתנות, לכל אחד לפי דרכו, קטן וגדול שם הוא, יש שמוסרין לו השגה בפשטי תורה, לומר חריפות ופילפול בדרך אמת, ומתענג בזה, אבל באמת אין זה תכלית ביאתו לעולם הזה.

יש שמוסרין לו חדושי רזי תורה ושכליות. יש שמוסרין לו מדרגות, וגם זה איננו תכלית אמיתי, כמו שאמר מו"ר הקדוש מוה"ר אברהם יהושע העשיל [מאפטא] זצ"ל, שעשבי השדה היו אומרין לו עתידות, וגם פסיעות אדם. ויראתי שלא אטעה, ובקשתי מאב הרחמן שיטול ממני.

וכן היה הענין בילדותו [של רביה"ק מקאמארנא, כמובא בהקדמת זהר חין], שהשיג מדרגה, שכשהיו אומרין איזה שם עם שם אמו, היה מכיין בכיין מי הוא זה השם, אם הוא תינוק מוטל בעריסה, או אם הוא גדול מעט שלומד אותיות, או גדול ביותר, או אם הוא איש גדול בשנים, ואם הוא בעל הבית או תלמיד חכם או צדיק, ומה מלאכתו חייט או רצען או דבר אחר, וכיון ממש כל צורתו ושערו והנהגתו לא פחות ולא יותר, אפילו כשהיו שואלין אותו שעה ויותר הכל לא פחת ולא ייתר, וכשהיו מנסין אותו ואמרו לו שם שלא היה השואל יודע כלל מהותו אלא לנסות, השיב: זה איננו'.

ועל כל זה אמר: 'ידעתי גם ידעתי, שעדיין אני רחוק מאוד מהשם יתברך, ולא עוד אלא אפשר שמטעין אותי, כי יש שמטעין אותו, אם כוונתו לשקר ולרמאות חלילה, מטעין אותו בדברים כאלו, עד שנשאר בחיצוניות, ונעשה חכם להרע שם יהודי, וזה השוטה שרודף להשיג גדולות ונפלאות לכבוד עצמו, נשאר בעל מופת של דמיוני. כמו שהיה בזמן מרן הקדוש, שאחד סיגף עצמו להשיג רוח הקודש, ואמר מרן, שבעולם התמורות משחקין ממנו, היינו שמוסרין לו מדרגות ומטעין אותו, ולולא מרן

ברכת מזל טוב

בהודת דכבוד נשדד לך שופריה בברכתא מעלייתא קדם האי גברא רב, הדולה ומשקה מתורת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א במשנת אור שבעת הימים הבעש"ט, סוכא דכוליה ביה, שמו מפאדים עדת חבלו, גדול בישראל שמו, אוצר כלי חמדה, משקה לעודדים נהלי חבונה

הגאון החסיד המפורסם כש"ת

רבי **יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א**

משפיע קהילתינו הקדושה, ומח"ס "אש המועדים"

לדגל השמחה השרייה במעונו
בהולדת בנו שיחי'

נעטר לזן סדרין במילין קידין בכסא דברכתא מהיכל הברכה ואוצר החיים שיזכה לדאות ממנו ומכל יצ"ח רוב נחת דקדושה במסילות רבותינו צדיקי עולם

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בהודת קודש נביע שפונתנו קול צולה ורינה קדם עטרת ראשנו ומור הפאדוננו, רעיא מהימנא לעדת צאן מרעיתו המלמדינו תורת אמת ומאלפנו דכמה באורח נגה אור שבעת הימים

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לדגל השמחה השרייה במעון קדשו בהולדת נינו שיחי' נבר לבנו הגדול ענף עץ אבות פאר מקדושים
הרה"צ רבי **יעקב אשר שליט"א**
אצל בנו הרב **שמואל עוזר שליט"א**

תבענה שפונתנו תזינה קדם מאריה אבהון דבשמיא שנוכה לחפץ מלא חפנינו השפעות לדוב מזשמחה השרייה באהלי צדיקים

"בעת החשכות והסתרה רואין למעלה למי אתה פונה ולמי לבך פונה באמונה שלימה, ואז ברגע פתאום יבוא אדון אל היכלו, ויאיר עליו אור מופלא בחיות אלהות, עד שנתבטל ממנו כל המדות, ובא למעלה מן המדות בתענוג מופלא."

ניצוצי אש
מאוצר תורתם של רבותינו הקדושים